

BIJLAGE 4

**Voortoets fietspaden, aanvulling op
Natuurtoets, september 2009**

| | |
|-----------------|-------------|
| Gemeente Ermelo | |
| Streefnummer | 061109 |
| Rel. id | SO 00002481 |
| 11 SEP 2009 | |
| Case nr | 2009-07155 |
| Subject | LNK |
| Doc nr | 09023374 |

Ruimte & Mobiliteit
 Monitorweg 29
 Postbus 10044
 1301 AA Almere-Stad
 T (036) 530 80 00
 F (036) 530 81 36
 www.oranjewoud.nl

Gemeente Ermelo
 De heer E. Huizing
 Postbus 500
 3850 AM ERMELO

datum 10 september 2009
 uw brief van
 uw kenmerk
 ons kenmerk 171621
 onderwerp Voortoets fietspaden Telgterweg en Oude Telgterweg te Ermelo, aanvulling op natuurtoets

Geachte heer Huizing,

In de Gemeente Ermelo, ten westen van het centrumgebied, worden langs de Telgterweg en de Oude Telgterweg fietspaden aangelegd. De realisatie van deze fietspaden valt onder het begrip 'ruimtelijke ontwikkeling', in dit kader is de verbreding van beide wegen getoetst aan de wettelijke kaders van de Flora- en faunawet in een natuurtoets (Oranjewoud, 30 augustus 2007). Aangezien het plangebied binnen de drie kilometerzone van een tweetal Natura 2000-gebieden gelegen is, worden de effecten op deze beschermde gebieden in deze aanvullende notitie getoetst door middel van een zogenaamde *voortoets*.

Doel

Doel van het onderzoek is het toetsen van de aanleg en het gebruik van de fietspaden op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden *Veluwe* en *Veluwerandmeren* in de vorm van een voortoets. Daarnaast wordt bepaald of er effecten zijn op ecologische hoofdstructuur.

Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming omvat de beschermde natuurmonumenten (aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet) en de Speciale BeschermingsZones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn. De gebiedsbescherming van de SBZ is sinds 1 oktober 2005 geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998.

Globaal kan worden gesteld dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de natuurwaarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied. Derhalve dient de ontwikkeling van de fietspaden volgens de richtlijnen van de Provincie Gelderland getoetst te worden aan de natuurbeschermingswet door middel van een zogenaamde voortoets.

contactpersoon: ir. M. Korthorst
 e-mail: martijn.korthorst@oranjewoud.nl
 bijlage(n): --

T (06) 1091 3429

typ.:
 coll.:



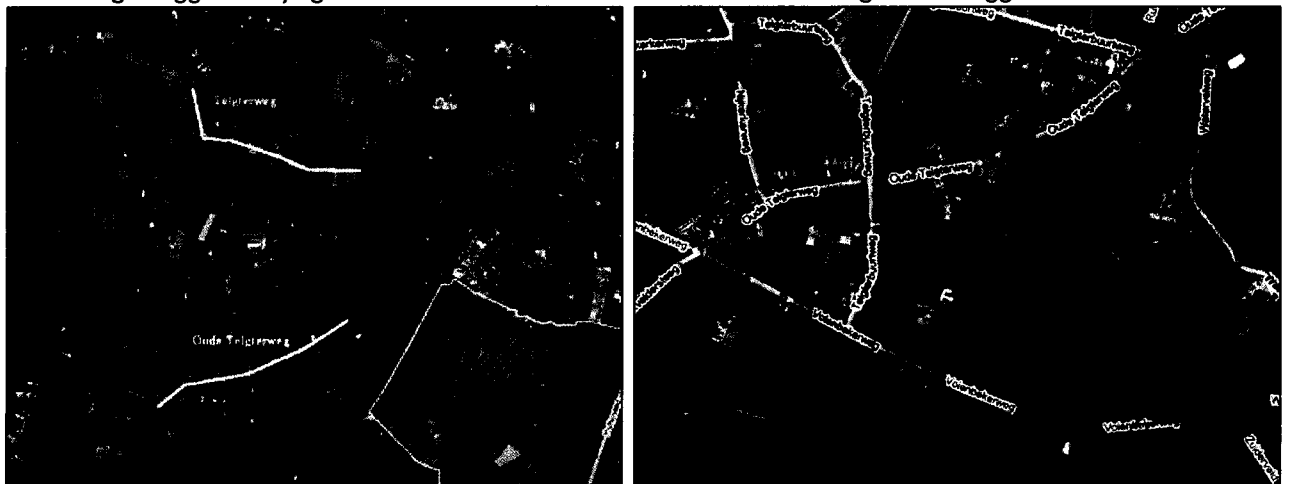
De Natuurbeschermingswet biedt de juridische basis voor de aanwijzing en de vergunningverlening met betrekking tot te beschermen natuurgebieden. Dit rapport omvat een voortoets om vast te stellen of, als gevolg van de voorgenomen plannen, negatieve effecten mogelijk kunnen optreden en een verslechterings- en verstoringstoets, dan wel een passende beoordeling moet worden gemaakt.

Terreinbeschrijving en projectomschrijving

In de natuurtoets van Oranjewoud uit 2007 is een beschrijving gegeven van de ligging van de fietspaden en de wegen in het landschap. Samengevat bestaat het gebied uit een afwisselend landbouwgebied. Grasland, akkerbouw en houtwallen vormen een mozaïek patroon, het landschap is kleinschalig ingericht. Langs beide wegen bevinden zich smalle grasbermen. In de natuurtoets zijn een aantal foto's gevoegd om een goede indruk te krijgen van het plangebied.

Ligging plangebied

Voor een toetsing van de fietspaden aan de Natuurbeschermingswet is het van groot belang om de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden te toetsen. Om onderstaande *google-maps* foto's is de ligging van de wegen ten opzichte van beschermde gebieden weergegeven. Op de linkerfoto is de ligging ten opzichte van het Natura 2000-gebied Veluwe weergegeven. De Oude Telgterweg ligt op minimaal 350 meter van het Natura 2000-gebied Veluwe, de Telgterweg op minimaal 600 meter. Tussen de Telgterweg en de Veluwe ligt het dorp Ermelo, tussen de Oude Telgterweg en de Veluwe ligt een bos met een sportcomplex. De rechterfoto geeft de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur weer ten opzichte van de Oude Telgterweg. Ten oosten van de Telgterweg ligt op circa 1.8 kilometer het Natura 2000-gebied, Veluwerandmeren, dit gebied is ook aangewezen als Natura 2000-gebied. In deze effectbepaling worden, gezien de geringe omvang van het project en de te verwachten minimale omvang van de *externe effecten*, met name de effecten op het dichtstbijzijnde en meest kwetsbare Natura 2000-gebied getoetst, de Veluwe. Beide wegen liggen in zijn geheel niet binnen de beschermde Natura 2000-gebieden liggen.



Begrenzing Natura 2000-gebied Veluwe (geel) en de gebieden behorende tot de EHS nabij de Oude Telgterweg (foto-rechts, bron Google-Maps).

Het Natura 2000-gebied Veluwe

Het uitgestrekte gebied de Veluwe is het grootste natuurgebied van Nederland en bestaat uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. De Veluwe kwalificeert als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn omdat het gebied behoort tot een van de vijf belangrijkste broedgebieden van Wespandief, Nachtzwaluw, Ijsvogel, Zwarte Specht, Boomleeuwerik, Duinpieper, Grauwe Klauwier in

Nederland. Daarnaast is het aangewezen gebied ook van betekenis voor een aantal andere vogelsoorten die er in behoorlijke aantallen voorkomen. De bossen, heidevelden en zandverstuivingen zijn verder van belang als broedgebied voor Draaihals, Roodborsttapuit en Tapuit. De biotopen van deze zogenaamde begrenzingsoorten hebben mede de begrenzing van het gebied bepaald.

De Veluwe is tevens aangemeld als speciale beschermingszone in het kader van de Europese Habitatrictlijn (HR). Conform de HR worden gebieden aangewezen voor natuurwaarden die specifiek zijn voor Europa of waarvan het zwaartepunt van de verspreiding op Europees grondgebied ligt.

Het Habitatrictlijngebied Veluwe is aangewezen vanwege het voorkomen van zeventien verschillende habitattypen (= vegetatietypen) en 7 verschillende soorten.

Het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren heeft instandhoudingsdoelen voor met name watervogels (18 soorten), habitattypen en habitatsoorten. Voor een uitgebreide beschrijving van de habitattypen, soorten en doelen wordt verwezen naar de aanwijzingsbesluiten.

Ecologisch HoofdStructuur (EHS)

Provincie Gelderland heeft voor de EHS de kernkwaliteiten voor de Veluwe vastgesteld. Uit de interactieve kaart en de uitwerking streekplan Gelderland 2005 van de provincie blijkt dat voor de Veluwe ondermeer de volgende kernkwaliteiten gelden:

- het grootschalige samenhangende bos- en natuurgebied waarbinnen uitwisseling van planten en dieren mogelijk is, waarbinnen natuurlijke processen zo veel mogelijk ongestoord verlopen en waarbinnen het beheer optimaal is afgestemd op gevarieerde natuurdoelstellingen. Hierbij is zowel ruimte voor grote eenheden natuur en natuurbos als voor meer 'beheerde' natuur: multifunctioneel bos, heide, vennen en stuifzanden en de daarbij behorende flora en fauna;
- de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren binnen de hele Veluwe. In het bijzonder de vrije verplaatsing van herten en wilde zwijnen binnen het gehele bos- en natuurgebied van de Veluwe;
- de verbinding van de Veluwe met de IJsselvallei, Rijnuitwaerden, Gelderse Vallei en Randmeerkust via verbindingzones en in de toekomstige poorten en robuuste verbindingen. Planten en dieren kunnen zich ongestoord verplaatsen binnen de verbindingzones en poorten. In de poorten kunnen de abiotische processen op de overgang van Veluwe en de lagere randgebieden zo veel mogelijk ongestoord verlopen;
- de landschappelijke, hydrologische en ecologische samenhang binnen het stroomgebied van de Hierdense beek met infiltratie- en kwelgebieden, met moerassen, natte schraallanden, natte heide, bloemrijke graslanden en kruidenrijke akkers en bossen;
- de verwevenheid en het samengaan van cultuurhistorie en natuur in onder andere landgoederen, sprengen, oude landbouwenclaves, grafheuvels en hakhoutoibossen;
- de beken, sprengen en beekdalen op de flanken van de Veluwe met hun hydrologische en landschappelijke samenhang met hun omgeving.

De kwaliteit van de bestaande natuur van de EHS mag niet verslechteren en ecologische verbindingzones moet haar verbindende functie tussen verschillende natuurgebieden behouden. Naast bovenstaande kernkwaliteiten zijn ontwikkelingsopgaven geformuleerd, zoals het herstel van verdroogde natuur, het terugdringen van ammoniakbelasting op kwetsbare natuurdoeltypen en het saneren van storende bebouwing. Beide wegen liggen (zie rechter Google Maps foto op blad 2) geheel buiten de Ecologische Hoofdstructuur, ze liggen evenmin niet in verwezigingsgebieden of ecologische verbindingzones.

Effecten op Natura 2000

Voor de effectbepaling is gebruik gemaakt van de *effectenindicator* van het Ministerie van LNV. Met deze internettool kan op een snelle wijze inzicht worden gekregen in de storingsfactoren die optreden bij een activiteit, en de effecten die optreden op de relevante natuurwaarden. De aanleg van fietspaden valt onder de activiteit *weg*. Aanleg en gebruik van wegen leidt tot verschillende effecten op de aanwezige natuurwaarden. Wegen kunnen ondermeer leiden tot het direct doden van organismen, wegen hebben een versnipperende werking, daarnaast verstoren wegen door middel van geluid en licht.

Relevante verstoringfactoren die bij deze activiteit behoren zijn: *oppervlakteverlies, versnippering, verzuring, vermessing, verontreiniging, verdroging, geluid, licht, trilling, optische verstoring en verandering populatiedynamiek* (effectenindicator).

De fietspaden liggen op een aanzienlijke afstand van de Natura 2000-gebieden Veluwe en Veluwerandmeren. Er is geen sprake van oppervlakteverlies aangezien ze in het geheel buiten de beschermde gebieden gelegen zijn. Versnippering van Natura 2000-gebieden treedt evenmin op, het plangebied doorsnijdt geen Natura 2000-gebieden, de uitwisselingsmogelijkheden voor flora en fauna tussen beide gebieden wordt niet negatief beïnvloed. Verzuring, vermessing en verontreinig zijn factoren die op kunnen treden als gevolg van een toename van bijvoorbeeld autoverkeer. De realisatie van fietspaden en het gebruik ervan leidt niet tot extra depositie van verzurende of vermestende stoffen die een negatief effect hebben op de beschermde habitattypen op de Veluwe. De fietspaden leiden evenmin tot een verandering van de grondwaterstand onder de Natura 2000-gebieden. Gezien de afstand tussen het Natura 2000-gebied en de fietspaden en de ruimtelijke ligging zijn directe effecten op beschermde waarden door bijvoorbeeld verstoring door geluid, licht of trilling uit te sluiten. Het dorp Ermelo en de sportvelden liggen tussen de Veluwe en het plangebied, optische verstoring van natuurwaarden op de Veluwe vindt derhalve niet plaats. Effecten op de populatiedynamiek kunnen optreden wanneer een plan direct effect heeft op de populatieopbouw en/of populatiegrootte, dergelijke effecten treden niet op als gevolg van de aanleg en het gebruik van fietspaden langs de Telgterweg en de Oude Telgterweg.

Effecten op EHS

Het plangebied is buiten de EHS gelegen. Effecten op de grootschalige bos- en natuurgebieden binnen de Provincie Gelderland zijn uitgesloten. De fietspaden hebben geen invloed op de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren binnen de EHS-gebieden. Het plangebied is niet gelegen in robuuste verbindingen, evenmin is het gelegen in verbindingzones. De ontwikkeling heeft geen invloed op landgoederen, sprengen en beken of de landschappelijke, hydrologische en ecologische samenhang van de EHS binnen de provincie. De realisatie en het gebruik van de EHS heeft geen invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van de nabijgelegen EHS-gebieden.

Conclusies

De aanleg van fietspaden langs de Telgterweg en de Oude Telgterweg heeft geen invloed op nabijgelegen Natura 2000-gebieden of de EHS. Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen of de wezenlijke kenmerken en waarden van de nabijgelegen beschermde gebieden kunnen uitgesloten worden.

Met vriendelijke groet,
Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.

ir. M. Korthorst
adviseur ecologie

